

Lähteet: OECD, Conference Board, EK, ETLA, Euroopan komissio, ISM, OMX, Suomen Pankki, Tilastokeskus, Tullihallitus, Valtiovarainministeriö ja eQ Varainhoito Oy

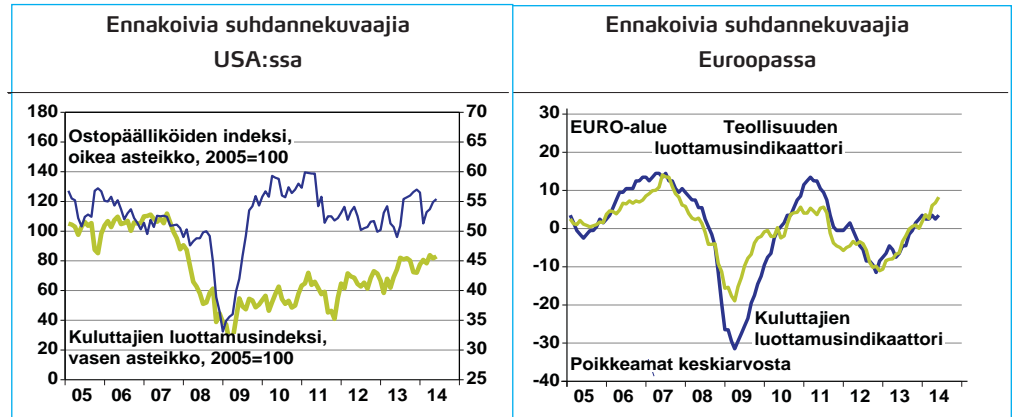

● *EU:n suhdannekyselyjen optimismi on säilynyt, mutta yrityksissä se ei ole viime kuukausina enää parantunut. Saksan IFO-indeksi on kehittynyt samaan tapaan.*

Elpyminen on nopeutunut Britanniassa ja hivenen myös Saksassa, mutta katkesi Ruotsissa. EU-tasolla kuluttajien luottamus kohentuu ja se tekee nyt kaulaa teollisuuden kuvaajaan.

● *USA:n kehitystä arvioidaan myönteisesti, vaikka kasvu tyrehtyi vuoden 1. neljänneksellä. Yrityksissä odotukset heikkenivät vuoden alussa, mutta ne ovat siitä lähes palautuneet. Kehityssuunta on yrityksissä ja kotitalouksissa nouseva.*

● *Suomessa elpyminen ei ole konkretisoitunut, mutta viimeisen päivituksen jälkeen tuotannon suhdannekuvaaja on jälleen myönteisempi. Myös Tilastokeskuksella teollisuuden uudet tilaukset ovat lisääntyneet.*

EKP päätti kesäkuun 5. päivän kokouksessaan vaatia pankeilta ensi kertaa negatiivista talletuskorkoa. Lisäksi EKP aloittaa rahoitusoperaation, jonka on tarkoitus helpottaa liikepankkien lainan antoa yrityksille. Pankkien on katsottu tarjoavan liian nihkeästi luottoja erityisesti velkaantuneissa maissa ja toimenpiteiden päämääränä on saada Euromaiden taloudellista toimeliaisuutta viriämään.

Taustalla on myös pelko deflaatiosta. Löysän rahapolitiikan oloissa tapahtunut inflaation aleneminen ja päätyminen lähelle nollaa kuvastaa poikkeuksellisen huonoa taloudellista tilannetta.

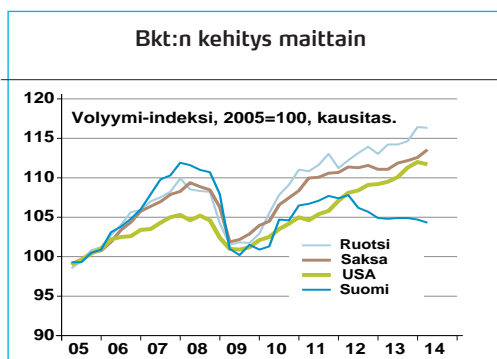
Venäjä, Valko-Venäjä ja Kazakstan sopivat Euraasian talousunionin muodostamisesta. Unionin on määrä aloittaa 1.1.2015 ja luoda maiden välille yhteismarkkinat, joilla tavarat, palvelut, työ-

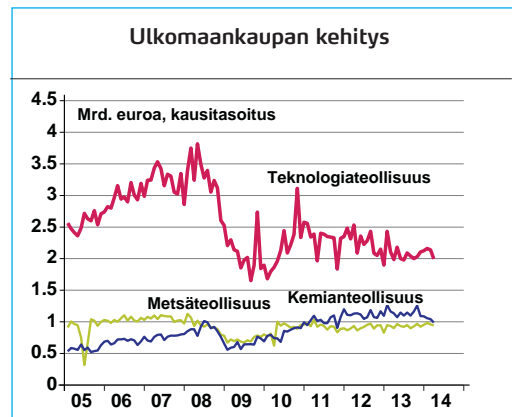
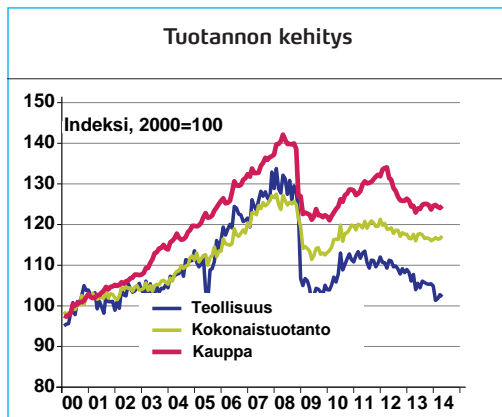
voima ja pääoma liikkuvat vapaasti. Yhdentymisen on edennyt hitaammin ja Ukraina olisi luonnollisesti kuulunut tähän kattaukseen.

Venäjän heikko kehitys näkyy Suomessa viennin, transitokaupan ja turismin vähentymisenä. Suomen Pankin laskelmasa Suomen bkt:n kasvu aleni 0,9 prosenttiyksikköä Venäjän viennin pudotessa 25 %.

Euroopassa ei Saksankaan kasvu ole nopeaa, mutta se hinaa painollaan yhteisön keskiarvoa ylös. Varsinkin teollisuus vetää EU-maissa hitaasti, mikä vie pohjaa Suomen viennin kasvulta. Ongelmamaissa lasku on pysähtymässä, mutta varsinaista kasvua näyttäisi syntyvän vain Irlannissa, Portugalissa ja vaivoin ehkä myös Espanjassa.

USA:n kasvun katkeaminen vuoden alussa ei näytä herättäneen suurta huolta. Se arvioitiin tilapäiseksi, pääasiassa vaikeista sääoloista johtuvaksi. Odotukset yrityksissä ja kotitalouksissa ovat palautuneet vuodenvaihteen pudotuksesta. Finanssikriisi lähti maassa liikkeelle asuntohintojen romahduksella. Myös niiden hinnat ovat jatkaneet palautumistaan vakaan oloisesti.

Vaihteeksi vihiä noususta

Nuukahtanut tuotannon suhdannekuvaaja sai huhtikuun päivityksessä jälleen pirteämmän ilmeen. Siinä muutui aiempikin data. Kysymys on yksittäisestä kuukausipäivityksestä ja hienoisista muutoksista, jotka toivon mukaan saavat vahvistusta kesän päivityksissä. Käänteestä ei voi vielä puhua, mutta toivoa sopii, että tämä suunta säilyy. Mistä nousua tulee?

Kaupan puolella on pientä vipinää liikevaihtopohjaisissa indikaattoreissa, mihin tuotannon suhdannekuvaajakin perustuu. Vähittäiskauppa on osin toipunut huonosta vuodenvaihteesta, mutta yllättäen myös tukkukaupassa on teollisuuteen peilaten kohtalainen kehitys. Pääsääntöisen ajoittuminen avitti kuitenkin kaupan huhtikuun lukuja.

Varsinaista arvonlisäystä tarkasteltaessa käytettävissä on 1. neljänneksen tiedot. Vuoden alussa arvonlisäyksen kasvua ei ole koko talouden tasolla, eikä kaupassakaan. Sen sijaan liike-elämän palvelut lisääntyvät, mutta ne eivät yksin jaksaa kohottaa bruttokansantuotetta nousuun. Palvelusektorin ne saavat kuitenkin hienoiseen kasvuun. Yllä puhuttu tuotannon

suhdannekuvaaja antaa alkuvuodesta hiukan myönteisemmän kuvan kuin kansantalouden tilinpito.

Teollisuudessa ei näy parannusta. Sitä selittää se, että elektroniikkateollisuus on kutistunut murto-osaan entisestä ja että myös investointivetoiset metallialat kärsivät edelleen heikosta kysynnästä. Toimialat ovat kuitenkin varsin kattavasti edelleen laskussa.

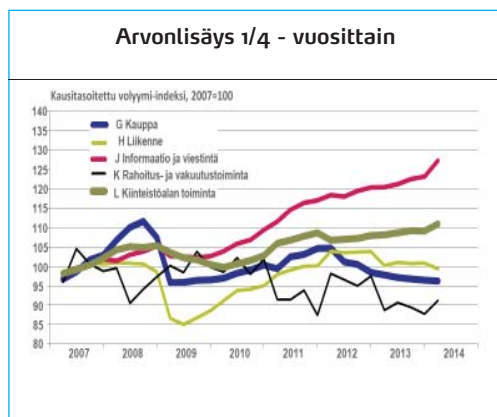
Alatoimialoista kasvua näyttäisi olevan joillakin metallituotteilla ja kuluneuvoteollisuudessa. Sen tuotannon pitäisi tilastoissa kasvaa vielä lisää, koska Valmetin autotehdas siirtyi toukokuussa kahteen vuoroon.

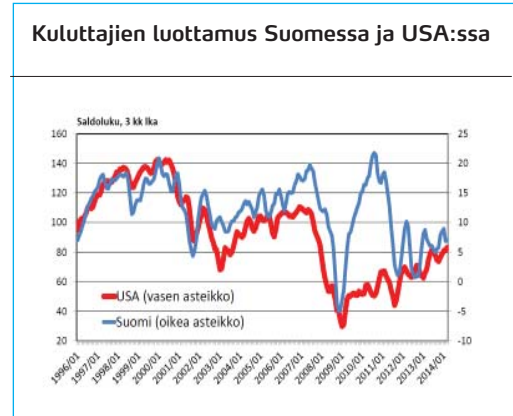
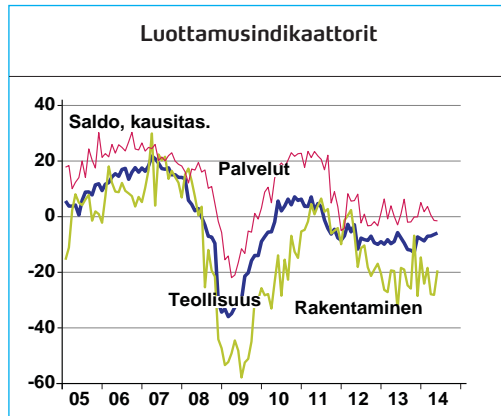
Tilastokeskuksen uudet tilauksettilastossa on lisäystä jo kolmen kuu-

kauden ajan, minkä pitäisi alkaa näkyä tuotannossakin. Tilauksia näyttäisi tulleen eniten teknologiateollisuuteen. Myös Metsä Groupin päätös suuren biotuotetehtaan rakentamisesta vahvistaa uskoa metsäteollisuuden tulevaisuudennäkymiin ja lisää metallituotteiden tuotantoa.

Viennissä ei kokonaistasolla näy vielä merkkiä noususta. Vienti Ruotsiin, Saksaan ja Britanniaan on kaukana pohjalukemista, mutta se ei jaksaa nostaa koko vientiä kasvuun.

Työttömyys laski maaliskuusta, mutta se on vuodenvaihteen jälkeen kohonnut. Huhtikuussa kausitasoitettu työttömyysaste oli runsaat 8 %. Naisissä oloissa se on kohtalainen lukema.

EK:n Luottamusindikaattorit eivät kertoneet uutta tarinaa toukokuussa. Ne kuvaavat vallitsevaa tilannetta ja muuttuvat yleensä hitaammin kuin suhdanneodotukset. Teollisuuden tilanne eteni kuitenkin oikeaan suuntaan, kun tilauskanta ja tuotanto-odotukset hiukan paranivat. Palvelujen luottamus heikkeni vähän. Vähittäiskaupan vuodenvaihteessa tuntuvasti heikentynyt luottamus on kuitenkin kevään mittaan palautunut.

Suhdannebarometrin tulokset olivat kaikessa vaatimattomuudessaan luottamusta herättäviä. Odotukset ja vallitseva suhdannetilanne etenivät myönteiseen suuntaan. Odotukset eivät näyttäneet synkistyneen erityisesti Ukrainankaan tilanteen vuoksi.

Suhdannetilastojen usein satunnaisista kuukausittaisista muutoksista ei varmuudella voi päätellä kovin paljon. Suhdannekyselyiden viesti ei ole juuri muuttunut: Toipuminen jatkuu, mutta parantuminen on hidasta.

EK:n investointitiedustelun mukaan teollisuuden kiinteät investoinnit kääntyvät tänä vuonna hienoiseen kasvuun. Taso on kuitenkin alhainen monen vuoden hiipumisen jälkeen. T&K-investoinnit sitä vastoin vähenevät

Kuluttajien luottamus vaihtelee pienessä maassa enemmän kuin isossa, mutta perusvire on yllättävän lähellä jopa Suomen ja USA:n välillä. Meillä kuluttajat luottivat finanssikriisistä palautumiseen, mutta pettyivät ja sahaaminen on jatkunut sen jälkeenkin. Kotitalouksien ahdinko on meillä ollut lievempi kuin vaikean asuntokriisin USA:ssa, joten tuo myönteinen perusvire pitäisi olla säilytettävissä.

Inflaatio hidastui toukokuussa 0,8 prosenttiin. Se väheni huhtikuusta 0,2 %, mikä johtui pääasiassa vihannes-ten halpenemisestä. Myös yhdenmu-kaistettu kuluttajahintaindeksi aleni samaan tapaan prosenttiin ja kiintein veroin tarkasteltu indeksi 0,5 prosenttiin. Velkaongelmaisissa maissa def-

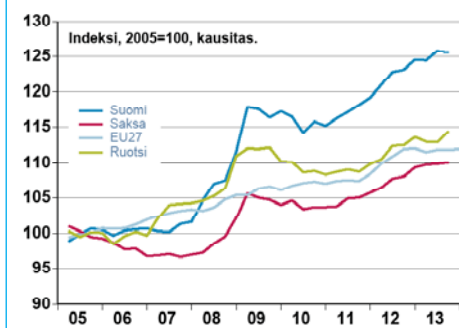
laatiovaara on ilmeinen, koska luottamus talouteen on järkkynyt. Riski varsinaiseen alenevaan hintakierteseen on vähäinen muissa EU-maissa, vaikka niissäkin inflaatio on alentunut heikon talouskehityksen vuoksi.

Asuntojen hinnat laskivat hiukan huhtikuussa ja kehityssuunta on ainakin reaalisesti laskeva. Suomessa asuntomarkkinat vaikuttavat vakailta ja muutokset ovat maltillisia.

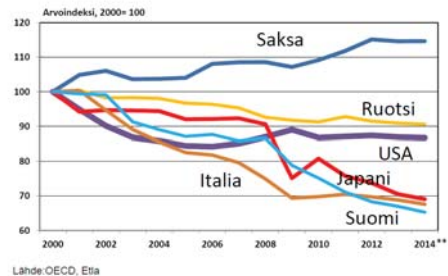
Uudisrakentaminen volyyymi alkoi laskea jo vuoden 2012 alusta, mutta hintojen kohoaminen ja korjausrakentaminen ovat pitäneet kokonaisrakentamisen liikevaihdolla mitattuna ennallaan. Nyt molemmat indikaattorit näyttävät kohoavan.

Nimelliset yksikkötyökustannukset, koko talous

Kokonaisviennin markkinaosuus

Yritysten kannattavuus hiipui viime vuoden lopulla ja vaisun suhdannekehityksen vuoksi koko ensimmäinen vuosipuolisko jäänee huonoksi. Pörssiyritysten kannattavuus heikkeni vuoden alussa.

Markkinaosuudet romahtaneet

Suomen yhtäkkinen viennin romahdus finanssikriisin yhteydessä aiheutui suureksi osaksi Nokian otteen herpaantumisesta kännykkämarkkinoilla. "Länsimaiden" merkitys elektroniikka-alalla on yleisesti kutistunut murto-osaan entisestä.

Metsäteollisuudessa Suomelle tärkeiden paperilaatujen kysyntä on vähentynyt. Tällaisissa tilanteissa vienti voi vähentyä, mutta markkinaosuudet eivät välttämättä huonone.

Markkinaosuuksia on kuitenkin menetetty huomattavasti. Saksa, Ruotsi ja osin USA:kin ovat samoilla toimialoilla toimivia kilpailijamaita, jotka ovat menestyneet selvästi Suomea paremmin. Erityisesti Saksa on parantanut kilpailukykyään. Ruotsi saa avitusta valuuttakurssinsa avulla, mutta myös kustannusrakenne on maalla Suomea alhaisempi.

Kilpailukyvyssä ei ole kyse vain teollisuuden kustannusrakenteesta, sillä tuotteen hinnasta suuri osa muodostuu muiden toimialojen kautta. Näiden välituotteiden ja käytettävien tuontipanosten hintojen nousu on vaikuttanut siihen, että suomalainen tuote ei pysty kilpailemaan tasaväkisesti tärkeimpien kilpailijamaiden tuotteiden kanssa.

Tuoreimmista ennusteista Nordealla bkt alenee 0,5 % vielä vuonna 2014. Suomen Pankki ennustaa nollakasvua. Joka tapauksessa kuluva vuosi on ollut paljon aiempia ennusteita heikompi. Perusoletuksena ennusteissa on ollut, että vienti olisi kääntynyt kasvuun kansainvälisen kysynnän vetämänä. Tämä on uusien ennusteidenkin lähtökohta.

Keskeiset ennusteluvut

Ennakkoluvut 2013, Tilastokeskus / Ennusteet, Suomen Pankki: Ennuste kesäkuu 2014

	Vuosimuutos, %			
	2013*	2014**	2015**	2016**
Bkt, volyymi.....	-1,4	0,0	1,4	1,5
Vienti, volyymi.....	0,3	2,1	4,8	5,0
Tuonti, volyymi.....	-1,8	1,0	4,1	5,0
Yksityinen kulutus, volyymi.....	-0,8	-0,7	0,8	1,0
Yksityiset investoinnit, volyymi....	-6,4	-4,7	5,2	6,0
Kuluttajahinnat.....	1,5	1,0	1,5	1,6
Ansiotasoindeksi.....	2,0	1,1	1,6	2,0

Tasot ja asteet

Työttömyysaste, %.....	8,2	8,6	8,3	7,8
Työllisyysaste, %	68,5	68,4	68,8	69,4
Vaihtotase, Mrd €.....	-2,1	-1,2	-0,4	-0,5
Jul.yhteisöjen jäämä, % BKT:sta	-2,4	-2,6	-1,6	-1,4

Elinkeinoelämän keskusliitto EK

PL 30 (Eteläranta 10), 00131 Helsinki
Puhelin 09 420 20 • Faksi 09 4202 2299
www.ek.fi

Lisätietoja

Ekonomisti Juha Vartia
Puh. 09 4202 2603
etunimi.sukunimi@ek.fi